

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE,
INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – december 2024

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand december.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1 Eerste Europese Raad onder leiding van António Costa: focus op Oekraïne en Midden-Oosten

Op 19 december kwam de Europese Raad voor het eerst samen onder voorzitterschap van António Costa. Op de agenda stonden debatten over de oorlog in Oekraïne, in aanwezigheid van president Zelensky, en over de situatie in het Midden-Oosten, en onderwerpen zoals de positie van de EU op het wereldtoneel, migratie en paraatheid, naar aanleiding van de publicatie van het Niinistö-rapport. De Staats- en regeringsleiders benadrukten dat geen initiatief omtrent Oekraïne kan worden genomen buiten Oekraïne om en waren tevreden met de aanneming van het 15e sanctiepakket tegen Rusland, dat ook maatregelen tegen de "schaduwvloot" bevat. Verder besprak de Europese Raad de laatste ontwikkelingen in het Midden-Oosten. De EU wil absoluut de situatie de-escaleren, spanningen verminderen hulp op maat bieden, in het bijzonder aan de meest kwetsbaren, en haar humanitaire inzet opvoeren. België werd vertegenwoordigd door premier De Croo. De vertegenwoordigers van de drie Gewesten maakten tevens deel uit van de delegatie.

1.2 Raad Algemene Zaken: Ministers wisselen van gedachten over het uitbreidingsproces

Tijdens de Raad Algemene Zaken van 17 december wisselden de ministers van gedachten over het uitbreidingsproces van de EU en keurden ze Raadsconclusies goed. De Raad bevestigt in zijn conclusies zich voor uitbreiding te zullen inzetten in overeenstemming met de hernieuwde consensus over uitbreiding. Daarnaast herhaalt de Raad dat uitbreiding een geostrategische investering is in vrede, veiligheid, stabiliteit en welvaart en dat zowel de EU als de toekomstige lidstaten klaar moeten zijn voor een verdere uitbreiding. Er moeten eerlijke en strikte voorwaarden worden gehanteerd, de beginselen van de eigen merites en omkeerbaarheid moeten in acht worden genomen, en geleidelijke integratie aangemoedigd. De Raad bevestigt vast te houden aan het perspectief voor EU-lidmaatschap van de Westelijke Balkan (Montenegro, Servië, Albanië, Noord-Macedonië, Bosnië en Herzegovina, Kosovo), Oekraïne en Moldavië. Het toetredingsproces van Georgië werd stilgelegd zolang Georgië de huidige koers niet wijzigt en aantoonbare inspanningen levert om openstaande zorgen en belangrijke hervormingen aan te pakken. Turkije blijft een kandidaat-lidstaat en een belangrijke partner op veel gebieden van gemeenschappelijk belang. De Raadsconclusies evalueren de situatie in elk partnerland en geven richtsnoeren voor hervormingsprioriteiten.

1.3 EU-Mercosur-onderhandelingen eindelijk rond –alweer

De grootste ontwikkeling in het EU-handelsbeleid in december was het politiek akkoord over een bijkomend instrument in de onderhandelingen tussen de EU en Mercosur. Nadat de EU met de vier landen (Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay) een eerste politiek akkoord bereikte in 2019 over een breed associatieakkoord, gingen in 2021 onderhandelingen van start over een bijkomend instrument om tegemoet te komen aan bezorgdheden van bepaalde lidstaten omtrent ontbossing, klimaat en arbeidsvoorwaarden. Het bijkomend instrument heeft dezelfde juridische waarde als het oorspronkelijke akkoord en omvat o.a. het Parijsakkoord als essentieel element en concrete engagementen om ontbossing een halt toe te roepen. Daarenboven zal de EU de groene en digitale transitie in de Mercosur-landen ondersteunen via de Global Gateway. Het akkoord als dusdanig zorgt voor significante tariefverlagingen aan weerszijden en regelgevende samenwerking om handel te vergemakkelijken. De eerste inschatting van de EU-lidstaten zijn verdeeld, daar het akkoord vele opportuniteiten met zich meebrengt, doch bezorgdheden oproept bij de landbouwsector.

1.4 Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken (EPSCO) neemt verschillende Raadsconclusies aan en bespreekt het Europees Semester

Tijdens de EPSCO-Raad van 2 december 2024 werd een debat georganiseerd rond het Europees Semester en werden verschillende Raadsconclusies aangenomen. Raadsconclusies over tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden in de EU werd goedgekeurd, samen met Raadsconclusies rond territoriale ongelijkheden en Raadsconclusies rond sociale inclusie voor personen met een handicap. In deze laatste werd ook de rol van de sociale economie en ondersteuning van de overgang naar de reguliere arbeidsmarkt benadrukt. Het voorstel tot verordening rond e-declaratie werd voor de eerste keer besproken in de Raad. Daarnaast werd een non-paper van Denemarken over digitale tools bij vrij verkeer en eerlijke arbeidsmobiliteit besproken en ondertekend door België. Bij de wetgevende dossiers lag de Richtlijn over stages op tafel, maar deze vond niet voldoende steun. België heeft zich hierbij onthouden. Uiteindelijk werd er een evaluatie besproken over de uitvoering van de aanbeveling inzake individuele leerrekeningen. Nog niet alle lidstaten hebben deze aanbeveling geïmplementeerd, terwijl Vlaanderen hierbij een voortrekker is.

1.5 Brede steun voor het Draghi-rapport tijdens de Raad Volksgezondheid

Tijdens de Raad Volksgezondheid werden de Raadsaanbevelingen inzake rook- en aerosolvrije omgevingen en de Raadsconclusies Cardiovasculaire gezondheid en Orgaandonatie aangenomen. Tijdens het beleidsdebat over het Draghi-rapport werd duidelijk dat lidstaten zich haast unaniem achter de analyse en de aanbevelingen uit het Draghi-rapport konden scharen. De competitiviteit van de gezondheidszorg en de farmasector moet worden versterkt via vereenvoudiging van regelgeving en innovatie (Farmapakket, Critical Medicines Act en de Biotech Act). Het versterken van gezondheidszorgsystemen via het aanpakken van tekorten in zorgpersoneel en via digitalisering (Europese ruimte voor gezondheidsgegevens, AI-act) zal op haar beurt de algemene competitiviteit van de Europese economie ten goede komen. Verder werd een voortgangsrapport voorgesteld over het farmaceutisch pakket. Het Belgische variapunt ging over grensoverschrijdende behandelingen met niet-vergunde geneesmiddelen. Tijdens de lunch over de veiligheid van levering van geneesmiddelen, vestigde federaal Minister Vandenbroucke de nadruk op de 'Critical Medicines Act' en nationale noodvoorraden waardoor de toegang tot deze geneesmiddelen voor patiënten in andere lidstaten in het gevaar kan komen.

1.6 Transportministers nemen vooruitgangsrapport gecombineerd vervoer aan

Op 5 december vond de Raad Transport plaats in Brussel. De Raad nam twee algemene benaderingen aan rond passagiersrechten, waaronder in een multimodale context. Ook werd een vooruitgangsrapport aangenomen over gecombineerd vervoer, al boekte het Hongaars Voorzitterschap hier weinig vooruitgang. Federaal minister Gilkinet kon zich niet uitspreken over de non-paper rond de Connecting Europe Facility III, die pleit voor voldoende budget voor infrastructuurprojecten, gezien de Vlaamse en Belgische positiebepaling over het volgende meerjarig financieel kader (MFK) nog in ontwikkeling is.

1.7 Landbouwcommissaris Hansen maakt zijn debuut

Na het aantreden van de nieuwe Europese Commissie op 1 december 2024, maakte de landbouwcommissaris, de Luxemburger Christophe Hansen, zijn debuut op de Raad Landbouw en Visserij van 9-10 december. Het Hongaarse voorzitterschap nam de gelegenheid om de Raadsconclusies over het toekomstig Gemeenschappelijk Landbouwbeleid toe te lichten. Deze conclusies werden aan het begin van de vergadering goedgekeurd, wat opmerkelijk was, aangezien de conclusies in de Raad van oktober waren afgeklopt als conclusies van het voorzitterschap. Het is pas na het intrekken van het Roemeense verzet dat er alsnog een consensus kon gevonden worden.

In zijn eerste raadsoptreden herhaalde commissaris Hansen de eerder gepresenteerde plannen op het gebied van landbouw en voedsel, met name de ambitie om binnen de eerste 100 dagen van zijn mandaat een Visie voor Landbouw en Voedsel te presenteren. Lidstaten haalden de voor hen belangrijke punten uit de raadsconclusies aan. Voor Vlaanderen was het belangrijk om de conclusies over de toekomst van de landbouw, die onder het Belgisch voorzitterschap waren opgesteld, toe te lichten. Wat betreft dierenwelzijn werd een debat gevoerd over het voortgangsrapport voor de verordening inzake bescherming van dieren tijdens vervoer en daarmee samenhangende activiteiten.

1.8 Visserijministers slagen erin om politiek akkoord te bereiken over vangstmogelijkheden 2025

Na intense onderhandelingen op 9 en 10 december slaagden de visserijministers erin om met unanimititeit een politiek akkoord te bereiken voor de vangstmogelijkheden in 2025. Met gemengde gevoelens kon ook Vlaanderen instemmen gezien de belangrijke dalingen voor de tong in de westelijke wateren. Tegelijkertijd kon Vlaanderen tijdens deze Raad wel zijn defensieve punten binnenhalen. Minister Crevits herhaalde ook haar vraag om met recentere gegevens te werken voor de wetenschappelijke adviezen die als leidraad dienen bij deze onderhandelingen. Vlaanderen loopt immers voorop bij het verzamelen van "real-time" gegevens. Hiermee zouden adviezen beter kunnen overeenkomen met wat vissers op zee waarnemen.

1.9 De Eurogroep houdt economische dialoog met het Verenigd Koninkrijk

De Eurogroep hield op 9 december, in inclusieve samenstelling, een economische dialoog met Rachel Reeves, de Britse minister van Financiën, als onderdeel van een reeks uitwisselingen met belangrijke internationale partners. In het overleg kwam de intentie van het Verenigd Koninkrijk (VK) aan bod om de relaties met de EU te resetten en pleitte minister Reeves voor een versterking van het partnerschap tussen de EU en het VK. De Eurogroep maakte, in gewone samenstelling, de balans op van de meest recente macro-economische ontwikkelingen en wisselde met het Internationaal Monetair Fonds (IMF) van gedachten over het eurozonebeleid. Het IMF zal in juni 2025 een evaluatie van de eurozone finaliseren. Verder bespraken de ministers de begrotingssituatie en -vooruitzichten in de eurozone, op basis van de adviezen van de Europese Commissie over de ontwerp-begrotingsplannen van de eurozonelidstaten en de mededeling van de Commissie over het Europees Semester 2025. In een verklaring benadrukt de Eurogroep het belang van een effectieve uitvoering van het herziene economische governancekader.

1.10 Raad Economische en Financiële Zaken voert oriënterend debat over de richtlijn energiebelastingen

Op de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) van 10 december voerden de ministers van Financiën een beleidsdebat over de herziening van de richtlijn inzake energiebelastingen. De lidstaten waren het erover eens dat de onderhandelingen in de richting evolueren van een compromis dat een evenwicht vindt tussen klimaatambitie, het vrijwaren van het EU-concurrentievermogen en de specifieke geografische en socio-economische kenmerken van de lidstaten. België betreurde dat de ambities op het vlak van luchtvaart naar beneden zijn bijgesteld en drong aan om in de geest van openheid en met ambitie verder te werken. In het kader van de nieuwe economische governance presenteerde de Europese Commissie ontwerpaanbevelingen van de Raad over de budgettaire-structurele plannen voor de middellange termijn van 21 lidstaten. In het kader van de buitensporigtekortprocedure, waarin ook België zich bevindt, wisselden de ministers voor het eerst van gedachten over ontwerpaanbevelingen van de Raad. De ministers bespraken ten slotte traditiegetrouw de implementatie van de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (RRF) en namen uitvoeringsbesluiten aan tot goedkeuring van de wijzigingen aan verschillende RRF-plannen, waaronder dat van België.

1.11 Situatie in Israël en de Palestijnse Gebieden blijft een prioriteit voor nieuwe Hoge Vertegenwoordiger Kallas

De nieuwe Hoge Vertegenwoordiger (HV) Kallas zat voor de eerste keer de Raad Buitenlandse Zaken voor op 16 december. Op de agenda stond de Russische agressie tegen Oekraïne, Georgië en de situatie in het Midden-Oosten. Onder lopende zaken werd gesproken over Wit-Rusland. De Raad stond stil bij de voortdurende Russische agressieoorlog in Oekraïne en de verschillende vormen van EU-steun. De nieuwe HV benadrukte het belang van het vergroten van druk op Rusland via sancties en de noodzaak van additionele militaire steun voor Oekraïne. Verder spraken de ministers van Buitenlandse Zaken over de situatie in het Midden-Oosten en in het bijzonder de situatie in Syrië.

De Raad was het eens over de noodzaak van een 'Syrian-owned/ Syrian-led' politieke dialoog, gesteund door de VN, in de geest van VN-resolutie 2254, waarbij respect voor minderheden een belangrijk aspect is. De lidstaten waren het er ook eens over dat het bieden van humanitaire hulp, 'accountability' en het onderhouden van contacten met regionale spelers (m.n. Turkije) centraal moeten staan in de aanpak van de EU. De situatie in Israël en de Palestijnse Gebieden is ook voor de nieuwe HV een prioriteit. Zo deelde de HV in de Raad mee dat zij zich inzet om de EU-Israël Associatieraad begin volgend jaar te laten plaatsvinden. De zorgen omtrent de humanitaire situatie in de Gazastrook blijven aanhouden, evenals de bezorgdheid over de ondermaatse toegang voor humanitaire organisaties om hulp te leveren.

1.12 Geothermie en een volmaakte energie-unie op de agenda van de Energieraad

Het Hongaars Voorzitterschap organiseerde op 16 december 2024 de laatste Energieraad van het jaar. Er stonden twee grote uitwisselingsmomenten op de agenda: over geothermische energie naar aanleiding van de goedkeuring van de Raadsconclusies geothermie en een uitwisselingssessie rond een toekomstige en meer eengemaakte energie-unie. De Belgische interventie voor dit laatste punt ging benadrukte de nood aan flexibiliteit en het streven naar meer uniforme elektriciteitsprijzen binnen de EU, met het oog betaalbare energie voor zowel huishoudens als de industrie, wat ook voor Vlaanderen van essentieel belang is. Tijdens de lunch presenteerde het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) zijn nieuwe rapporten rond elektriciteitsinfrastructuur en bevoorradingszekerheid. Daarna vond een informele uitwisseling tussen de ministers plaats. De voornaamste variapunten tijdens de Raad waren informatiepunten over het actieplan voor elektriciteitsnetwerken (grids actieplan), de Conferentie over het strategisch plan voor energietechnologie (SET) en een punt gepresenteerd door België over het uitdragen van afspraken binnen de Benelux rond export van vervuilende brandstoffen.

1.13 Ministers van leefmilieu debatteren over de Europese klimaatdoelstelling voor 2040

De EU-ministers van leefmilieu kwamen op 17 december samen voor de Raad Leefmilieu in Brussel. Ze bereikten een akkoord over het voorstel van verordening gericht op het voorkomen van het verlies van kunststofpellets, met als doel de verontreiniging door microplastics te verminderen. De Raad bracht enkele belangrijke wijzigingen aan het Commissievoorstel aan, waaronder de opname van maatregelen voor het maritieme vervoer van plastic pellets en de mogelijkheid voor lidstaten om de naleving van de maatregelen te waarborgen via reeds bestaande nationale vergunningensystemen, in plaats van via derde-partij-certificering, wat voor Vlaanderen een belangrijk punt is. De ministers hielden een beleidsdebat over het voorstel van verordening inzake circulariteitsvereisten voor voertuigen en het beheer van voertuigwrakken. Alle lidstaten verwelkomden het voorstel en benadrukten het belang om de automobielsector meer circulair te maken, aangezien dit ook zal bijdragen aan de strategische autonomie in de EU. Vlaanderen gelooft in de haalbaarheid van de ambitie dat een nieuw voertuig uit minimum 25% gerecycleerd plastic moet bestaan, waarvan 25% afkomstig van plastic uit autowrakken. Ten slotte wisselden de ministers van gedachten over de Europese klimaatdoelstelling voor 2040 en de weg naar klimaatneutraliteit tegen 2050. De Commissie kondigde aan in 2025 een doelstelling van 90%

reductie van broeikasgasemissies tegen 2040 te zullen voorstellen door een aanpassing van de Europese klimaatwet. Dit voorstel zal gepaard gaan met voorstellen om de Europese industrie te helpen decarboniseren op een concurrentieversterkende manier in het kader van de aangekondigde Clean Industrial Deal. Verschillende lidstaten, waaronder België, benadrukten de nood om de administratieve last en rapportage die gepaard gaat met de implementatie van het 'Fit for 55' kader te verminderen.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In december 2024 werden geen voorstellen van richtlijnen gepubliceerd.

In december 2024 werden drie voorstellen van verordening gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- De versterking van de positie van de landbouwers in de voedselvoorzieningsketen
- Betreffende oneerlijke handelspraktijken in business-to-businessrelaties in de landbouw- en voedselvoorzieningsketen
- Geleidelijke start van de werkzaamheden van het inreis-/uitreisysteem

2.2. Aangenomen richtlijnen

In december 2024 werden negen aangenomen richtlijnen gepubliceerd:

- De protocollen voor het onderzoek van bepaalde rassen van landbouw- en groentegewassen
- De behandeling van het concentratierisico dat voortvloeit uit blootstellingen aan centrale tegenpartijen en het risico van tegenpartijen bij centraal geclearde derivatentransacties
- De lijst van plaagorganismen bij planten op zaden en ander teeltmateriaal
- Grondbeginselen voor het onderzoek van ongevallen in de zeescheepvaartsector en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1286/2011 van de Commissie
- De behandeling van stedelijk afvalwater (herschikking)
- Havenstaatcontrole
- De naleving van vlaggenstaatverplichtingen
- Betreft verontreiniging vanaf schepen en de invoering van administratieve sancties voor inbreuken
- Ter facilitering van de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over verkeersveiligheidsgerelateerde verkeersovertredingen

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

Vlaams scorebord

De Europese Commissie publiceert éénmaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het "Vlaams scorebord".

Vlaams scorebord december 2024

Het Vlaams scorebord van december 2024 telt 8 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 2 richtlijnen reeds omgezet.

Vlaams scorebord juni 2025

Het Vlaams scorebord van juni 2025 telt 3 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

Vlaams scorebord december 2025

Het Vlaams scorebord van december 2025 telt 22 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan werd één richtlijn reeds omgezet.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in december 2024 nog maatregelen nemen in 19 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 6 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 13 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in december 2024 betrokken in 24 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 17 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 7 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	31. 12. 2023	31. 01. 2024	29.02.2024	31. 03. 2024	30. 04. 2024	31. 05. 2024	30. 06. 2024	31. 08. 2024	30. 09. 2024	31. 10. 2024	30. 11. 2024	31. 12. 2024
Ingebrekestelling en	9	10	10	9	7	7	7	7	6	7	9	9
Met redenen omklede adviezen	10	9	9	9	10	10	10	9	8	8	8	8
Dagvaardingen	0	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestelling en na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	19	20	20	19	18	18	18	17	16	17	19	19

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Matthias DIEPENDAELE

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management